

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιστολάι τη Διευθύνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Άγορά Κύκκον αριθ. 34.

Τιμή εκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ίδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΝΤΑΣ

Μεγάλης προσοχής αξία συμβε-
δνηότεν γένοντο κατά τας δεξιώσεις
της Α. Έξοχότητος ανά τα χωρία
της Έπαρχίας Λάρνακος εμφανίζοντα
ελαχιστο πλημμελή γνώσιν της προσ-
ηκούτης στάσεως του Έλληνικού
πληθυσμού της νήσου προς τούς κρα-
τούντας αυτής Βρεττανούς, υπευ-
θύνους δε της πλημμελείας κηρύτ-
τομεν ανενδοιάστως τούς εν τη Έ-
παρχία εκείνη τεταγμένους όπως
διαπαιδαγωγώσι τόν λαόν αυτής και
καθοδηγώσιν εν τη ανέντει και ά-
κατανόητ ήδη ήν όφείλει να πορευθί
ή νήσος ίνα καταντήση άσφαλώς
εις την πραγματάωσιν των αιώνων
και άκοιμήτων εθνικών πόθων αυτής.

Είναι άληθές ότι τα μεγαλείτερα
χωρία παρέστησαν ενώπιον του Βρετ-
τι-ου Κυβερνήτου μετ' εθνικής άξι-
οτιμίας ή θα ήζηλευον και Έπα-
νησιοι και ήρῆτες, οι διδάσκαλοι
δὲ και οι προκριτοί τούτων κατέ-
δειξαν προς Αὐτόν ότι εἴπου εκ
πλανης ή παραπληνείας κοινότη-
τες τινες παρέστησαν ύστερησάσαι
περί την άμειγῇ και ένθουσιωδῇ εκ-
δήλωσιν της εθνικής ύπερηφανίας και
των εθνικών πόθων αὐτῶν, άπετέ-
λεσαν αὐ-αι σκιάν περιωρισμένην
και άουδράν επί τοῦ αἰγλήεντος ο-
ρίζοντος της άπασῆς και άκοιμή-
του Έλληνικής φιλοπατρίας.

Πρέπει να γνωσθί προς την Α.
Έξοχότητα και προς άπασάς τας έλ-
ληνικάς κοινότητας της νήσου ότι
εκατατος άπεσταλμένος προηγεῖτο
της πορείας Αὐτῆς φέρων άγγλικάς
σημαίας και εξ ονόματος βρεττανου
υ-αλλήλου προέτρεπε τούς μουχτά-
ρας και άλλους προκριτούς όπως
υποδεχθῶσι την Α. Έξοχότητα μετά
σημαίας άγγλικῆς, άν θελωσι να
γεννηνται έκ-α τὰ οἰτήματα αὐτῶν.
Προς τοιαύτην εθνικήν μικροπρέπειαν
θεωροῦμεν πάντεως άνίκανον την
Α. Έξοχότητα και εν παντελεί ά-
γνοία Αὐτῆς διαπραχθείσαν, άξιους
δὲ δημοσίας κατακρίσεως νομιζομεν
τοῦ μη σκότους το ήθικόν σθῆνος
δπως άποκρύπτωσι τοιοῦτον πειρα-
σμόν.

Ίνα μή εν τῷ μέλλοντι επανα-
ληφθί το θέαμα έλληνικών κοινο-
τήτων δεξιουμένων τόν περιοδεύον-
τα Κυβερνήτην μετά σημαίας άγ-
γλικῆς, καθήκον έχει πᾶς Έλληγν
εν τη νήσῳ ταύτῃ όπως εξασκήσῃ
πᾶν τὴν τιμὴν του προς κατανόη-
σιν της τοσηκούτης στάσεως τοῦ
Έλληνικο πληθυσμοῦ της Κύ-
πρου, αὐτῶν βρεττανῶν άρ-
χόντων.

Εν τῇ Κύπρῳ μισροῦμεν ά-
λους τυράννους επιβάλλοντας μαρ-
τύρια ὡν ή άναμνησις προσεῖλει και
σήμερον φρίκην, οὐδόλως άπεδέξ-
μεν την εὐγένειαν των αἰσθημάτων
και φρονημάτων άτινα έχαρακτηρί-
σαν και δικαιον πάντοτε την έλ-
ληνικήν τιμὴν. Η μεταλλοδοξία
και ή φυλετική άποκλειστικότης εὐ-
-

δέποτε ήμαρῶσαν τὸν ὕψηλόν ε-
θνικὸν ήμῶν χαρακτήρα, και τοῦτο
κατεδείξαμεν πάντοτε μὲν ἰδίᾳ δὲ
κατά τούς χρόνους της πικροτάτης
δουλείας ήμῶν. Υπὲρ την Φραγκο-
κρατίαν και εἰτα ὑπὲρ την Έννετίαν
παντοία εἶθον συρρεῦσαι εξ Α.
σίας και Αιγύπτου, εις την νήσον ή
μῶν Ἀρμένιοι, Μαρωνῖται, Κόπται,
Ίνδοι και εξ Εὐρώπης διάφοροι
Φράγχοι και Έννετοί κατά μυριάδας,
και διηγάγομεν μετ' αὐτῶν εν άδι-
αταράκτῃ άρμονίᾳ τοσοῦτον δὲ επ-
αγωγοί και άφομοιωτικοί γένοντο
αἱ προς αὐτούς σχέσεις ήμῶν, ὡστε
διὰ τοῦ χρόνου πάντα τὰ φῶλα ταῦ-
τά συνεχωνεύθησαν και άρμωμοῦθη-
σαν μεθ' ήμῶν και την θρησκείαν
και την γλῶσσαν και τὸν εθνισμόν
ήμῶν άποδεξάμενα και άσπασάμενα,
τοῦθ' ὅπερ καταδῆλοι και τὸ μέγα
και κρατερὸν εθνικὸν ζώπυρον τοῦ
Κυπριακοῦ λαοῦ.

Τὴν τελευταίαν μεταπολίτευσιν
ὁ Έλληνικὸς πληθυσμὸς της Κυ-
πρου έχαιρέτισε μετὰ μεγάλης χα-
ρᾶς και εὐφροσύνης ὡς τεματίζου-
σαν τὰ δεινὰ τουρκικῆς διοικήσεως,
και μετ' εὐγνωμοσύνης άπεδέξατο
την άγγλικήν κατοχήν, αλλά και
μετὰ της αὐστηροτάτης επιφυλάξεως
δίων των εθνικών του δικαίων, τοῦθ'
ὅπερ κατά τρόπον επισημύτατον διε-
κήρυξε διὰ τοῦ αἰοδήμου Ἀρχιεπι-
σκόπου Σωφρονίου προς τὸν πρῶτον
Βρεττανὸν Κυβερνήτην της νήσου.

Διέρρευσεν έκτοτε τριακονταετία
δλη, καθ' ήν ή βρεττανική Κυβέρ-
νησις πολλάς παρέσχεν άφορμὰς κα-
τακρίσεως και μομφῆς διὰ διοικητι-
κά πειρατώματα, οὐδέποτε όμως
οἱ Ἀγγλοι εν τη νήσῳ διέκριναν μι-
σος φυλετικὸν καθ' εαυτῶν παρὰ τοῖς
Έλλησι Κυπρίοις, οἵτινες μετ' εὐ-
γνωμοσύνης πάντοτε άπεδέξαντο οἱ
ανδῆποτε παραχώρησιν. Πικρά πα-
ράπονα εἶδικα οὗτο να εκφράσῃ ο
λαὸς οὗτος πολλάκις τραφεῖς την
εθνικήν φιλοτιμίαν του εἰτε διὰ δη-
μοσιευμάτων παραποιούντων τὸ ε-
θνικόν του φρόνημα εἰτε διὰ άπο-
πειρῶν κατά της εθνικῆς του παι-
δείας και γλώσσης και κατ' αὐτῶν
των θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων.
Κατὰ τοιούτων άποπειρῶν εἰτε πα-
ρὰ της Κυβερνήσεως εἰτε παρὰ ἰδι-
ωτῶν ὁ Έλληνικὸς λαὸς της νήσου
ήμῶν αὐτοῦ εὐπρεπῶς και νομοταγῶς
μηδέποτε συγχύσας τὰς μονομερεῖς
ταύτας παρεκτροπὰς προς την όρει-
λομένην τιμὴν και εὐγνωμοσύνην
προς τὸ μέγα και εὐγενὲς βρεττανι-
κὸν ἔθνος.

Ὁ μέγας βρεττανὸς πολιτικὸς
Ροδότος Πιττ μετὰ μεγαλοψυχίας
χαρακτηριζούσης τούς μεγάλους χα-
ρακτηρας επεδίωξε την διαλλαγήν των
τότε ἀδιλλάκτων εθνῶν της Μ.
Βρεττανίας και της Γαλλίας κηρύτ-
των ἐκ τοῦ ὕψηλοῦ βήματος της
Βουλῆς των κοινότητων τὰς εὐγε-

νιστάτας και έλληνικωτάτας ταύτας
ἀρχάς:

«.....Δὲν θὰ ἐδισταζον, εἶπε,
να πολεμήσω την πολλὰκις εκφρα-
σθεῖσαν γνώμην, ότι ή Γαλλία εἶ-
ναι αναγκαίως ὁ ἀδιλλάκτος έχ-
θρὸς της Ἀγγλίας. Ὁ νοῦς μου άπο-
κρούει την δοξασίαν ταύτην ὡς τε-
ρατώδη και αδύνατον. Εἶναι άνα-
δρον και παιδαγωγὸς τὸ παραδέ-
χεσθαι ότι ἔθνος τι δύναται να εἶναι
ἐχθρὸς ἀδιλλάκτος προς ἄλλο.

«Διαφυσδεῖται οὕτω ή πείρα ἀπὸ
των λαῶν και ή ιστορία της αν-
θρωπότητος. Σατυρίζεται οὕτω ή
δλη πολιτικὴ κοινωνία, υποτιθεμέ-
νου ότι ὑπάρχει ζήμῃ διαβολικῆς
μοχθηρίας εν τη φύσει τοῦ αν-
θρώπου. Μόνον διαν ή πολιτικὴ
ἐδράζεται επί των ἐλευθερίων και
πεφωτισμένων τούτων ἀρχῶν δύ-
νανται τὰ ἔθνη να προσδοκῶσι δι-
αρκή εἰρήνην».

Αἱ ὠραῖαι και ὕψηλαι αὐταὶ
ἀρχαὶ εξαγγελθεῖσαι, καθ' ὃν χρό-
νον τὸ μῖσος και ὁ φθόνος μεταξὺ
των δύο χωρῶν ἐκόχλαζον ἐτι, μεγί-
λην περιποίησι τιμὴν προς τε τὸν
μέγαν πολιτικὸν άνδρα και την Ἀγ-
γλίαν αὐτήν ήτις ἔσχε την εὐτυχίαν
να ῥηθί επί κεφαλῆς της πολιτ. πορείας
της σταθερῶς σχεδὸν μετὰ τὸν Πιττ
άνδρα οἵτινες χωρὶς να εἰσθῶσι
προς αὐτὸν παρέμειναν πιστοί εις
τὰς ἰδέας του ταύτας. Ἦλθον μετ'
αὐτὸν ὁ Κάνινγκ, ὁ Χόσκισσον, ὁ
Ρόβ. Πήλ, ὁ Λόρδος Ρώσσελ και ὁ
Γαβόρδων. Ὑπὲρ τὸ κράτος και τὸ
γλαυκοδόν φῶς των ἰδεῶν τούτων ή
Μ. Βρεττανία ἐμεγαλύνθη και ἐλαρ-
ταιώθη καθ' ὅλην την ἐξηκοντατρι-
τῇ ἐνδοξον βασιλείαν της άειμνή-
στου Ἀνάστης Βικτωρίας, και ὁ νῦν
εὐκλεῶς και ἄξιος ἐκείνης υἱὸς και
Ἀναε της Μ. Βρεττανίας Έδου-
άρδος Ζ' της εὐγενεῖς και ὕψηλᾶς
ταύτας ἀρχάς καθώρισε πρόγραμμα
της βασιλείας Του, ὅρ' ήν ή Ἀγ-
γλία απέβη ή πρώτη δύναμις εν τῷ
κόσμῳ τείνουσα να συνενώσῃ τὰς
Μ. Δυνάμεις των δύο Ἠμισφαιρίων
διὰ δεσμῶν φιλίας διηγεκοῦς.

Οἰκτρὰν αντίρρασιν προς την μεγα-
λεπτολόην και μεγαλόφροναν πολι-
τείαν τοῦ βρεττανου Ἀνακτος ὁ
ἀπετέλει πᾶσα άπόπειρα εν τη ὀφα-
νεί ταύτῃ ἐσχατιᾷ της Μεσογείου
προς διαστροφήν και καταστολήν
τοῦ εθνικοῦ φρονήματος τοῦ Κυπρια-
κοῦ λαοῦ, άφαιρουμένου δι' ἐλαχίστη-
τε δολαστικῶν επαγγελιῶν την ε-
θνικήν του σημαίαν ίνα ὡς δοῦλος
φέρῃ πρὸ των κυρίων του την άγ-
γλικήν. Τὴν σημαίαν ταύτην, συμ-
βολίζουσαν τὸ μεγαλεῖον και την δό-
ξαν της Μ. Βρεττανίας, σεβόμεθα
και τιμῶμεν άποκαλυπτόμενοι πρὸ
ταύτης, ἀλλ' εἶναι σεπτὴ και μεγάλη
ζήτησὶς ήμᾶς, οὐδὲν θέληγοτρον
οὐδὲν γόητρον ἐνασκοῦσα ἐπὶ της
ψυχῆς και της καρδίας ήμῶν. Φε-
ροντες οἱ Κύπριοι την άγγλικήν ση-
μαίαν θὰ ὡμοιάζαμεν προς θεράπον-
τας μεγιστάνων φέροντας τὰ εὐδλη-
ματα των τίτλων της εὐγενείας αὐ-
τῶν οἵτινες, ἐσονδήποτε ὥς ὡς με-
γάλοι και ὕψηλοι, οὐδέμιν άκτίνα
της λάμψεως των μεταδίδουσι και

εις τούς φέροντας αὐτά. Ἐχει ή Μ.
Βρεττανία ἑκατοντάδας ἑκατομμυρί-
ων ανθρώπων άνευ ιστορίας εθνικῆς,
άνευ ἰδιωτῶν και πόθων εθνικῶν,
εὐεργέτημα και τιμὴν ἐκυτῶν θεω-
ρούντων όπως φέρωσι τὰ ἐμβλήματα
της άγγλικῆς κυριαρχίας, πίπτωσι
δὲ πρηνεῖς άσπαζόμενοι τὰ ἴχνη των
διαπορευομένων ἀρχόντων. Μηδέπο-
τε δώμεν, προς Θεοῦ, τὸ δικαίωμα
να εἰπωσιν, ότι οἱ Κύπριοι εἰμεθα
μὲν έλληνόφωνοι έλληνες δ' οὐχί.
Έλληνόφωνοι δικαίως θὰ χαρακτη-
ριζόμεθα ὑπὸ των κρατούντων ἐν
έλληνιστὶ προσαγορευόντες αὐτῶς
φέρωμεν σημαίας άγγλικᾶς, άπω-
μοτοί και ἀρνηταί γενόμενοι της
εθνικῆς ήμῶν ὑποστάσεως και των
εθνικῶν πόθων και ἰδεῶν. Κἂν
διαπραγῶμεν βῶντες ὑπὲρ της ἐνώ-
σεως, γινόμεθα καταγέλαστοι δια-
ψεύδοντες ήμᾶς αὐτούς διὰ της άγ-
γλικῆς σημαίας, ήτις δηλοῖ ἀρνήσιν
της εθνικῆς συνειδήσεως ήμῶν.

Ἡ ἀπὸ τινων χρόνων καθιερω-
θεῖσα λαμπρά συνήθεια ίνα αἱ κοινό-
τητες ἐξέρχωνται εις προὔπαντησιν
τοῦ Ἀνατάτου ἀρχοντος μετὰ ση-
μαίων Έλληνικῶν πρέπει ν' άποτε-
λέσῃ δόγμα πίστεως εθνικῆς και οἱ
παρεδῶνται τούτου να στιγματίζω-
νται και άποκηρύσσωνται δημοσίᾳ
ὑπὸ παντὸς τοῦ Έλληνικοῦ λαοῦ της
νήσου. Ἡ Έλληνική σημαία ριπι-
ζομένη και πλαταγοῦσα ὑπὸ της
Κυπριακῆς αἵρας ενώπιον των κρα-
τούντων διαλαλεῖ εὐγλωττότερον και
τορώτερον πάσης δεινότητος ρητορι-
κῆς τὰ εθνικά ήμῶν φρονήματα και
ἰδεώδη. Ὑπὲρ σημαίαν Έλληνικήν
ἂς προσαγορεύωσι τὸν Ἀνάτατον

Ἀρχοντα εν οιαδήποτε γλώσσῃ, αὐ-
τὴ μόνη ἀρκεῖ προς την ἰσχυροτάτην
ἐκδήλωσιν της εθνικῆς συνειδήσεως.
Ὁ ἀπείριστος και τραχὺς ἀλλ' έν-
θους Τζαβέλας εις προτάσεις τοῦ Ἀλῆ
Πασᾶ περί προδοσίας τοῦ Σουλίου
ἀντὶ χρυσοῦ ἀπήντησεν ότι και ἕνα
λίθον της ύπερηφανοῦς και ἐνδόξου
πατρίδος του δὲν θ' ἀντήλλασεν οὐ-
τω προς τὸ χρυσὸν ὅλου τοῦ κό-
σμου, και πῶς ήμεῖς διὰ μίαν γέ-
φυραν, ή δὲ τὰ πᾶσα ὁδὸν ή και διὰ δά-
νιον ὁπρόν θὰ ἐκρίζωσωμεν την ε-
θνικήν συνειδήσιν ήμῶν φέροντες άν-
τὶ έλληνικῆς σημαίαν άγγλικήν;
Τὸ διαπραχθὲν μέγα λάθος ὑπὸ τινων
κοινοτήτων ἀποδίδομεν εις ἀπλήν
ἀγνοίαν και ἀπαισχύνητα ὡν ἐνεκα
δὲν ἐξετιμήθη δέοντως ή μεγάλη ση-
μασία τοιαύτης πράξεως, οὐδὲ πρέ-
πει να πιστεύσωσιν οἱ κρατούντες
ότι ὑπάρχει οιαδήποτε κοινότης έλ-
ληνική εν Κύπρῳ ίκανή να προδώ-
σῃ, ἀντὶ οἰουδήποτε ἀνταλλάγματος
την εθνικήν συνείδησιν αὐτῆς. Μαρ-
τ ρόμεθα προς τοῦτο την ἱστορίαν
ἐπ' αὐτῷ ἔλῳν αἰῶνων οὗς διήλθεν ὁ έλ-
ληνικὸς πληθυσμὸς της Κύπρου εν
πυρὶ δοκιμασίας και ἐξηλθε της κα-
μίνου σώως και ἀλώετης ὡς οἱ ἱεροί
ἐκείνοι παῖδες.

Πεπαρητησμένη και άπροσποίη-
τος νομισσοφροσύνη προς τὸ προσω-
ρινὸν καθεστὼς της άγγλικῆς κατο-
χῆς, αξιοπρεπὴς και κοσμία πάντο-
τε συμπεριφορὰ προς τούς κρατούν-
τούς, σεβασμὸς και τιμὴ ἀνυπό-

κριτος προς την βρεττανικήν ἐξουσί-
αν ὡς εκπρόσωπον τοῦ μεγάλου βρε-
τανικοῦ ἔθνους διὰ τοῦ Βασιλέως αὐ-
τοῦ πρέπει να χαρακτηρίζωσι την
συμπεριφορὰν και την στάσιν ήμῶν
προς τούς κρατοῦντας σήμερον της
νήσου.

Εἰς εὐγένειας και μεγαλόφρονας υἱ-
οὺς της Μ. Βρεττανίας πεποιθάμεν
ότι θὰ εἶναι μάλλον εὐάρεστοι και
ἐκτιμῆσεως ἄξιοι ὅπῃκοι οἱ περισ-
έποντες ὕψηλᾶ και εὐγενῇ εθνικά
ἰδεώδη, γινώσκοντες οὕτω να σε-
βωσι και τιμῶσι και τὰ των ἑλ-
λων, ή ταπεινοί και ἐθελοδουλοὶ άρ-
νησιπάτριδες δουλικῶς κύπτοντες
πρὸ τούτων και ἄμοιροι παντὸς εὐ-
γενος και ὕψηλοῦ συναισθήματος.

Τοιαύτην εὐγένειαν και ὕψηλο-
φροσύνην επεδείξατο ή Α. Ε. ὁ Μ.
Ἀρμοστής προς την ένθουσιωδῇ
κοινότητι Λίσσης, ήτις προὔπητη-
σεν αὐτῷ μετὰ δάσους γαλανολευ-
κων σημαίων και προσηγόρευσε διὰ
τοῦ λαμπροῦ διδασκάλου της ἀρε-
τωνότατας και έλληνοπρεπέστατας.
Ἡ Α. Έξοχότης συγκινήθεισά ὑπὸ
τοσοῦτον μεγαλοπρεπὸς ἐκδήλωσε-
ως ἐξεδήλωσε τὸν θαυμασμόν Αὐ-
τῆς προς την έλληνικωτάτην κοινό-
τητα δηλώσασα ότι προς τιμὴν αὐ-
τῆς θὰ διανυκτερεύσῃ εν Λίσσῃ.

Ἐν τοιαύτῃ ἀμοιβαίᾳ ἐκτιμῇσιν
και σεβασμῷ ἑστῶσαν δέδωται οἱ
βρεττανοὶ ἄρχοντες ότι την εν Κυ-
πρῳ βρεττανικήν διοίκησιν θὰ ἀνα-
δείξωσιν ἄληθῇ δόξαν της Μ. Βρετ-
τανίας εν Ἀνατολῇ και εν τῷ κόσμῳ
παντί.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠ. ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ ἀνεδη-
μοσιεύσαμεν την εν Κωνσταντινου-
πόλει δημοσιευθεῖσαν ἐπιστολήν τοῦ
Μακαριώτατου Πατριάρχου Ἀλεξαν-
δρείας προς τὸν Οἰκουμηνικὸν Πα-
τριάρχην γραφεῖσαν εν τη Ἀστικῇ
Σχολῇ Δευκωσίας τη 27 Ἰουλίου
1907, δὲν ἐδημοσιεύθη ὅμως και
προγενεστέρᾳ ἐπιστολῇ της Α. Μα-
καριότητος σταλεῖσα ἐξ Ἀλεξανδρεί-
ας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Μαΐου 1907.
Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ δηλοῦται
ότι ή Α. Μακαριότης κατήλθεν εις
την νήσον μετὰ την ανακοίνωσιν της
σκέψεως και της γνώμης Αὐτῆς
περί των εν Κύπρῳ προς τὸν Οἰ-
κουμηνικὸν και τὸν των Ἱεροσολύ-
μων Μακαριώτατον Πατριάρχην,
προς ήν ὅμως οὐδέμιν ἀπάντησιν
ἐπέστειλεν ή Α. Θ. Παναγιότης εἰ-
μή τὸ συστατικὸν γράμμα τοῦ αν-
τιπροσώπου Αὐτῆς Ἀγ. Ἀρχιεπισκόπου.
Ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας συνεπῆς προς την σταθερὰν
Αὐτῆς γνώμην οὐδὲ κατά κεραλαῖν ἐξ-
έκλινε της κεχαραγμένης ὁδοῦ, εἰ-
μή ὅσον προς ὁμοφωνίαν και συν-
άντησιν ἐντὸς των ὁρίων των Ἱ. Κα-
νόνων και των ἑθῶν και θεσμῶν της
Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ὁμοφω-
νία αὕτη ἐξεδηλώθη διὰ της ὁμοφῶ-
νου αποφάσεως των Πατριαρχικῶν

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΦΥΛΑΞ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Δι' επιστολάι τη Διευθύνσει.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Άγορά Κύκκον αριθ. 34.

Τιμή εκάστου φύλλου γρ. 2

Υπεύθυνος Ίδιοκτήτης
ΕΦΡΑΙΜ Κ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΠΡΟΣΗΚΟΥΣΑ ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΡΑΤΟΥΝΤΑΣ

Μεγάλης προσοχής αξία συμβεβηκότεν έγινοντο κατά τας δεξιώσεις της Α. Έξοχότητος ανά τα χωρία της Έπαρχίας Λάρνακος εμφανίζοντα βίαιο πολυμελή γυνών της προσήκουσας στάσεως του Έλληνικού πληθυσμού της νήσου προς τούς κρατούντας αυτής Βρεττανούς, υπεύθυνους δε της πλημμελείας κηρύττομεν ανενδοιάστως τούς εν τη Έπαρχία εκείνη τεταγμένους όπως διαπαιδαγωγώσι τόν λαόν αυτής και καθοδηγήσιν εν τη ανάντι και ακανθώδει οδω ήν οφείλει να πορευθί ή νήσος ίνα καταστήσῃ ασφαλώς εις την πραγματάσιν των αιώνων και άκοιμήτων εθνικών πόθων αυτής.

Είναι άληθές ότι τά μεγαλείτερα χωρία παρέστησαν ενώπιον του Βρεττανικού Κυβερνήτου μετ' εθνικής αξιοπρέπειας ή θα ήζηλευον και Έπτανησιοι και Κρήτες, οι διδάσκαλοι δε και οι προκριτοί τούτων κατέβησαν προς Αύτην ότι ελπου εκ πλανης ή παραπληνείας κοινότητες τινες παρέστησαν ύστερησασαι περί την άμειγν ή ενθουσιωδη εκδήλωσιν της εθνικής υπερηφανίας και των εθνικών πόθων αυτών, απέτέλεσαν αυται σκιάν περιωρισμένην και άουδράν επί του ατλήντος ορίζοντος της άπαστης και άκοιμήτου Έλληνικής φιλοπατρίας.

Πρέπει να γνωσθί προς την Α. Έξοχότητα και προς άπασας τάς ελληνικάς κοινότητας της νήσου ότι έκτατος άπεσταλμένος προηγήτο της πορείας Αύτης φέρων άγγλικάς σημαίας και εξ ονόματος βρεττανου θάλληλου προέτρεπε τούς μουχτάρας και άλλους προκρίτους όπως υποδεχθώσι την Α. Έξοχότητα μετά σημαίας άγγλικής, άν θελωσι να γενυνται έκ-τά τά οίτηματα αυτών. Προς τοιαύτην εθνικήν μικροπρέπειαν θεωρούμεν πάντεως άνίκανον την Α. Έξοχότητα και εν παντελει άγνώστου Αύτης διαπραχθείσαν, άξιους δε δημοσίας κατακρίσεως νομιζομεν τού μη σκόπας το ήθικόν σθενός όπως άποκρύπτωσι τοιούτον πειρασμόν.

Ίνα μη εν τω μέλλοντι επαναληφθί το θέαμα ελληνικών κοινοτήτων δεξιουμένων τόν περιοδεύοντα Κυβερνήτην μετά σημαίας άγγλικής, καθήκον έχει πάς Έλληγν εν τη νήσω ταύτη όπως εξασκήσῃ πάντη τιμωρήν του προς κατανόησιν της τοιηούτης στάσεως του Έλληνικού πληθυσμού της Κύπρου, άπέναντι των βρεττανών άρχόντων.

Εν τω Κύπριω μισθώμεν άλλους τυράννους επιβάλλοντας ακούσια ών ή άναμνησις προξενεί και σήμεραν φρίκην, ούδόλως άπεδέχμεν την εύγενειαν των αισθημάτων και φρονημάτων άτινα έχαρακτήρισαν και διεκρίναν πάντοτε την ελληνικήν φυλήν. Η μεταλλοδότης και ή φυλετική άποκλειστικότης εύ-

δέποτε ήμαρψωσαν τόν ύψηλόν εθνικόν ήμών χαρακτήρα, και τοτο κατεδείξαμεν πάντοτε μέν ιδίαν δε κατά τούς χρόνους της πικροτάτης δουλείας ήμών. Υπέρ την Φραγκοκρατίαν και έλτα υπό την Ένετίαν παντοία εθνη είχαν συρρεύσει εξ Ασίας και Αιγύπτου εις την νήσον ή μών Άρμένιοι, Μαρωνίται, Κόπται, Ίνδοι και εξ Ευρώπης διάφοροι Φράγκοι και Ένετοί κατά μυριάδας, και διηγάγομεν μετ' αυτών εν άδι-αταράκτῃ άρμονίᾳ τοσοούτον δε επαγωγόι και άφομοιωτικά έγινοντο αι προς αυτούς σχέσεις ήμών, ώστε διά του χρόνου πάντα τά φyla ταυτά συνεχωνεύθησαν και άρμωμοιώθησαν μεθ' ήμών και την θρησκείαν και την γλώσσαν και τόν εθνισμόν ήμών άποδεξάμενα και άσπασάμενα, τοσθ' έπερ καταδολοί και τό μέγα και κρατερών εθνικόν ζώπυρον του Κυπριακού λαού.

Την τελευταίαν μεταπολίτευσιν ο Έλληνικός πληθυσμός της Κυπρου έχαιρέτισε μετά μεγάλης χαράς και εύφρονης ως τεματίζουσας τά δεινά τουρκικής διοικήσεως, και μετ' εύγνωμοσύνης άπεδέξατο την άγγλικήν κατοχήν, αλλά και μετά της αυστηροτάτης επιφυλάξεως όλων των εθνικών του δικαίων, τοσθ' έπερ κατά τρόπον επισημότατον διεκήρυξε διά του αοιδίμου Άρχιεπισκόπου Σωφρονίου προς τόν πρώτον Βρεττανόν Κυβερνήτην της νήσου.

Διέρρευσεν έκτοτε τριακονταετία όλη, καθ' ήν ή βρεττανική Κυβέρνησις πολλάς παρέσχεν άφορμάς κατακρίσεως και μομφής διά διοικητικά πειρατώματα, ούδέποτε όμως οι Άγγλοι εν τη νήσω διέκριναν μίσος φυλετικόν καθ' έαυτών παρά τοις Έλλησι Κυπρίοις, οτινες μετ' εύγνωμοσύνης πάντοτε άπεδέξαντο οιανδήποτε παραχώρησιν. Πικρά παράπονα έδika ούτο να εκφράσῃ ο λαός ούτος πολλάκις τρωθείς την εθνικήν φιλοτιμίαν του είτε διά δημοσιευμάτων παραποιούντων τό εθνικόν του φρόνημα είτε διά άποπειρών κατά της εθνικής του παιδείας και γλώσσης και κατ' αυτών των θρησκευτικών του πεποιθήσεων. Κατά τοιούτων άποπειρών είτε παρά της Κυβερνήσεως είτε παρά ιδιωτών ο Έλληνικός λαός της νήσου ήμύνατο εύπρεπώς και νομοταγώς μηδέποτε συγχύσας τάς μονομερείς ταύτας παρεκτροπές προς την όρει-λομένην τιμήν και εύγνωμοσύνην προς τό μέγα και εύγενές βρεττανικόν έθνος.

Ο μέγας βρεττανός πολιτικός Ροβέρτος Πιτ μετά μεγαλοψυχίας χαρακτηρίζουσης τούς μεγάλους χαρακτήρας επεδίωξε την διαλλαγήν των τότε άδιαλλάκτων εθνών της Μ. Βρεττανίας και της Γαλλίας κηρύττων έκ το ύψηλου βήματος της Βουλής των κοινοτήτων τάς εύγε-

νιστάτας και ελληνικωτάτας ταύτας άρχάς:

«.....Δέν θα έδισταζον, ειπε, να πολεμήσω την πολλήκις εκφρασθείσαν γνώμην, ότι ή Γαλλία είναι αναγκάως ο άδιάλλακτος έχθρός της Άγγλιας. Ο νοός μου άποκρούει την δοξάσαν ταύτην ως τερατώδη και άδύνατον. Είναι άναδρον και παιδαγωγός τό παραδέχεται ότι έθνος τι δύναται να είναι έχθρός άδιάλλακτος προς άλλο.

«Διαφυσθείται ούτω ή πείρα από των λαών και ή ιστορία της άνθρωπότητος. Σατυρίζεται ούτω ή όλη πολιτική κοινωνία, υποτιθέμενον ότι υπάρχει ζύμη διαβολικής μοχθηρίας εν τη φύσει του ανθρώπου. Μόνον διαν ή πολιτική εδράζεται επί των έλευθερίων και πεφοτισμένων τούτων άρχών δύνανται τά έθνη να προσδοκώσι διαρκή ειρήνην».

Αι ώραιάι και ύψηλαι αὐται άρχαί εξαγγελθείσαι, καθ' όν χρόνον τό μίσος και ο φθόνος μεταξύ των δύο χωρών εκόχλαζον έτι, μέγλην περιποίησι τιμήν προς τε τόν μέγαν πολιτικόν άνδρα και την Άγγλίαν αὐτήν ήτις έσχε την εύτυχίαν να ήγή επί κεφαλής της πολιτ. πορείας της σταθερώς σχεδόν μετά τόν Πιτ άνδρα οτινις χωρίς να εξισθώσι προς αὐτόν παρέμειναν πιστοί εις τάς ιδέας του ταύτας. Ήλθον μετ' αυτών ο Κάνινγκ, ο Χόσκισσον, ο Ρόβ. Πήλ, ο Λόρδος Ρώσελ και ο Γαβόρτσων. Ίπδ τό κράτος και τό γλαυκόν φως των ιδεών τούτων ή Μ. Βρεττανία έμεγαλύνθη και έλαταιώθη καθ' όλην την έξηκονταετητή ένδοξον βασιλείαν της άειμνήστου Άνάστης Βικτωρίας, και ό νυν εύκλεώς και άξιός εκείνης υιός και Άναξ της Μ. Βρεττανίας Έδουάρδος Ζ' της εύγενούς και ύψηλές ταύτας άρχάς καθώρισε πρόγραμμα της βασιλείας Του, ύφ' ήν ή Άγγλία απέβη ή πρώτη δύναμις εν τω κόσμω τείνουσα να συνενώσῃ τάς Μ. Δυνάμεις των δύο Ήμισφαιρίων διά δεσμών φιλίας διηγεκοός.

Οικτρών άντίρρασιν προς την μεγαλειόβολον και μεγαλόφροναν πολιτείαν του βρεττανου Άνακτος θ' άπετέλει πάσα άπόπειρα εν τη όφανεϊ ταύτη έσχατιᾳ της Μεσογείου προς διαστροφήν και καταστολήν το εθνικού φρονήματος του Κυπριακού λαού, άφαιρουμένου δι' οιαδήποτε δολοφονικών επαγγελιών την εθνικήν του σημαίαν ίνα ως δοσολός φέρῃ πρό των κυρίων του την άγγλικήν. Την σημαίαν ταύτην, συμβολίζουσιν τό μεγαλείον και την δόξαν της Μ. Βρεττανίας, σεβόμεθα και τιμώμεν άποκαλυπτόμενοι πρό ταύτης, άλλ' είναι σεπτή και μεγάλη ξένη προς ήμάς, ούδέν θελήγοτρον ούδέν γόητρον ένασκοοσα επί της ψυχής και της καρδιάς ήμών. Φέροντες οι Κύπριοι την άγγλικήν σημαίαν θα ώμοιάζαμεν προς θεράποντας μεγιστάνων φέροντας τά ευδλήματα των τίτλων της εύγενείας αυτών οτινις, έσονθήποτε, άν ώσι με γάλλοι και ύψηλοί, ούδέμιαν άκτίνα της λάμψεως των μεταδίδουσι και

εις τούς φέροντας αὐτά. Έχει ή Μ. Βρεττανία εκατοντάδας εκατομμυρίων ανθρώπων άνευ ιστορίας εθνικής, άνευ ιδιωτών και πόθων εθνικών, εύεργέτημα και τιμήν εκυτών θεωρούντων όπως φέρωσι τά έμβλήματα της άγγλικής κυριαρχίας, πίπτωσι δε πρηνείς άσπαζόμενοι τά ίχνη των διαπορευομένων άρχόντων. Μηδέποτε δώμεν, προς Θεού, τό δικαίωμα να έπώσιν, ότι οι Κύπριοι έμειθα μέν ελληνόφωνοι έλληνες δ' ούχι. Έλληνόφωνοι δικαίως θα χαρακτηρίζομεθα υπό των κρατούντων έν ελληνιστί προσαγορεύοντες αὐτοὺς φέρωμεν σημαίας άγγλικάς, άπόμοτοι και άρνηται γενόμενοι της εθνικής ήμών υποστάσεως και των εθνικών πόθων και ιδεών. Κέν διαπραγώμεν βοώντες υπέρ της ενώσεως, γινόμεθα καταγέλαστοι διαψεύδοντες ήμάς αὐτούς διά της άγγλικής σημαίας, ήτις δηλοί άρνησιν της εθνικής συνειδήσεως ήμών.

Η από τινων χρόνων καθιερωθείσα λαμπρά συνήθεια ίνα αϊ κοινότητες εξέρχωνται εις προϋπάντησιν του Άνωτάτου άρχοντος μετά σημαίων Έλληνικών πρέπει ν' άποτελίσῃ δόγμα πίστεως εθνικής και οι παρδβάται τούτου να στυγματίζωνται και άποκηρύσσωνται δημοσίᾳ υπό παντός του Έλληνικού λαού της νήσου. Η Έλληνική σημαία ριπιζομένη και πλαταγοοσα υπό της Κυπριακής αἶρας ενώπιον των κρατούντων διαλαλεί εύγλωττότερον και τωρύτερον πάσης δεινότητος ρητορικής-τά εθνικά ήμών φρονήματα και ιδεώδη. Ίπδ σημαίαν Έλληνικήν άς προσαγορεύωσι τόν Άνωτάτον

Άρχοντα εν οιαδήποτε γλώσσῃ, αὐτή μόνη άρκεί προς την ίσχυροτάτην εκδήλωσιν της εθνικής συνειδήσεως. Ο άπείριστος και τραχύς άλλ' ένθους Τζαβέλας εις προτάσεις του Άλή Πασά περί προδοσίας του Σουλίου άντί χρυσίου άπήντησεν ότι και ένα λίτρον της υπερηφάνου και ένδόξου πατρίδος του δέν θ' άντήλλασσεν ούτω προς τό χρυσόν δλου τοσ κόσμου, και πως ήμεϊς διά μίαν γέφυραν, ή διά τῶν αἰώνων ή και διά δανειόν σπόρον θα εκρίζώσωμεν την εθνικήν συνείδησιν ήμών φέροντες άντί ελληνικής σημαίαν άγγλικήν; Το διαπραχθέν μέγα λάθος υπό τινων κοινοτήτων άποδίδομεν εις άπλήν άγνοϊάν και άπαισχύτητα ών ένεκα δέν εξετιμήθη δέοντως ή μεγάλη σημασία τοιαύτης πράξεως, ούδε πρέπει να πιστεύσωσιν οι κρατούντες ότι υπάρχει οιαδήποτε κοινότης ελληνική εν Κύπρω ίκανή να προδώσῃ άντί οιοδήποτε άνταλλάγματος την εθνικήν συνείδησιν αὐτής. Μαρτ ρόμεθα προς τοτο την ιστορίαν επ'τά όλων αιώνων ούς διήλθεν ο ελληνικός πληθυσμός της Κύπρου εν πυρί δοκιμασίας και εξήληθε της καμίνου σώως και αλώθητος ως οι ιεροί εκείνοι πατέρες.

Πεπαρητησμένη και άπροσποίητος νομιμοφροσύνη προς τό προσωρινόν καθεστώς της άγγλικής κατοχής, αξιοπρεπής και κοσμία πάντοτε συμπεριφορά προς τούς κρατούν- τούς, σεβασμός και τιμή άνυπό-

κριτος προς την βρεττανικήν εξουσίαν ως εκπρόσωπον του μεγάλου βρεττανικού έθνους διά το Βασιλέως αὐτοῦ πρέπει να χαρακτηρίζωσι την συμπεριφοράν και την στάσιν ήμών προς τούς κρατοῦντας σήμεραν της νήσου.

Εις εύγενείς και μεγαλόφρονας υιούς της Μ. Βρεττανίας πεποιθήμεν ότι θα είναι μάλλον εύάρεστοι και εκτιμώσεως άξιοι όπείκοι οι περ-έποντες ύψηλά και εύγενή εθνικά ιδεώδη, γινώσκοντες ούτω να σεβωσι και τιμώσι και τά των άλλων, ή ταπεινοί και θελοδουλοί άρνησιπάτριδες δουλικώς κύπτοντες πρό τούτων και άμοιροι παντός εύγενοός και ύψηλός συναισθήματος.

Τοιαύτην εύγενειαν και ύψηλοφροσύνην επεδείξατο ή Α. Ε. ο Μ. Άρμοστής προς την ένθουσιωδη κοινότητα Λίσσης, ήτις προϋπήνησεν αὐτῷ μετ' άδύτου γαλανολεύκων σημαίων και προσηγόρευσε διά του λαμπρού διδασκάλου της άρετῶν οπότετα και ελληνοπροεπέστατα. Η Α. Έξοχότης συγκινήθεισά υπό τοσοούτον μεγαλοπρεπός εκδήλωσιν ως εκδήλωσε τόν θαυμασμόν Αύτης προς την ελληνικωτάτην κοινότητα δηλώσασα ότι προς τιμήν αὐτής θα διανυκτερεύσῃ εν Λίσσῃ.

Εν τοιαύτῃ άμοιβαίᾳ εκτιμῇσιν και σεβασμῷ έστῶσαν δέδαιοι οι βρεττανοί άρχοντες ότι την εν Κύπρω βρεττανικήν διοίκησιν θα αναδείξωσιν άληθῆ δόξαν της Μ. Βρεττανίας εν Άνωτάτῃ και εν τῷ κόσμῳ παντί.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠ. ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

Εν προηγουμένῳ φύλλῳ άνεδημοσιύσαμεν την εν Κωνσταντινουπόλει δημοσιευθείσαν έπιστολήν του Μακαριωτάτου Πατριάρχου Άλεξανδρείας προς τόν Οικουμενικόν Πατριάρχην γραφείσαν εν τη Άστική Σχολή Δευκωσίας τη 27 Ίουλίου 1907, δέν έδημοσιύθη όμως και προγενεστέρα έπιστολή της Α. Μακαριότητος σταλείσα εξ Άλεξανδρείας υπό ήμερομηνίαν 4 Μαΐου 1907. Εν τη έπιστολή ταύτῃ δηλοῦται ότι ή Α. Μακαριότης κατήλθεν εις την νήσον μετά την ανακοίνωσιν της σκέψεως και της γνώμης Αύτης περί των εν Κύπρω προς τόν Οικουμενικόν και τόν των Ιεροσολύμων Μακαριωτάτων Πατριάρχην, προς ήν όμως ούδεμίαν άπάντησιν έπέστειλεν ή Α. Θ. Παναγιότης ειμή τό συστατικόν γράμμα τοσ άντιπροσώπου Αύτης Άγ. Άγχιλλου. Η Α. Μ. ο Πατριάρχης Άλεξανδρείας συνεπής προς την σταθεράν Αύτης γνώμην ούδε κατά κεραλίαν εξέκλινε της κεχαραγμένης οδοῦ, ειμή όσον προς όμοφωνίαν και συνάντησιν έντός των όρίων των Ι. Κανόνων και των έθών και θεσμών της Κυπριακής Εκκλησίας. Η όμοφωνία αὐτή εξεδηλώθη διά της όμοφώνου αποφάσεως των Πατριαρχικών

